

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä toukokuuta 2015

676/2015

Laki

ydinenergilain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 22 päivänä toukokuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ydinenergilain (990/1987) 7 q §, 23 §:n 1 momentti, 25 §:n 1 momentti, 53 a §:n 1 ja 2 momentti, 53 b §:n 1 ja 2 momentti, 53 d §, 55 §:n 2 momentin 3 kohta ja 82 §:n 9 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 7 q § laeissa 342/2008, 622/2011 ja 410/2012, 23 §:n 1 momentti ja 82 §:n 9 kohta laissa 622/2011, 25 §:n 1 momentti ja 55 §:n 2 momentin 3 kohta laissa 342/2008, 53 a §:n 1 momentti sekä 53 b §:n 1 ja 2 momentti laissa 1131/2003, 53 a §:n 2 momentti laissa 410/2012 ja 53 d § laeissa 1131/2003 ja 342/2008, sekä
lisätään 7 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 342/2008, uusi 3 ja 4 momentti, lakiin uusi 14 a §, 53 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1131/2003 ja 410/2012, uusi 4 momentti ja 82 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 342/2008 ja 622/2011, uusi 10—12 kohta seuraavasti:

7 c §

Säteilyaltistuksen enimmäisarvot

Säteilyturvakeskuksen tulee tarpeellisessa laajuudessa tarkkailla ja valvoa ydinlaitoksen ympäristöä radioaktiivisten aineiden päästöjen mittausten luotettavuuden varmistamiseksi ja laitoksen ympäristövaikutusten todentamiseksi.

Valtioneuvoston myönnettyä 16 §:n 1 momentissa tarkoitetun luvan kaivostoimintaan tai malminrikastustoimintaan, jonka tarkoitus on uraanin tai toriumin tuottaminen, Säteilyturvakeskuksen tulee tarpeellisessa laajuudessa tarkkailla ja valvoa kaivosalueen tai malminrikastuslaitoksen ympäristöä säteilyturvallisuuden varmistamiseksi.

7 q §

Yleiset turvallisuusmääräykset

Säteilyturvakeskus antaa tarkempia määräyksiä tässä luvussa säädettyjen periaatteiden ja vaatimusten teknisluontoisista yksityiskohdista seuraavissa asioissa:

- 1) ydinlaitoksen turvallisuusvaatimusten täyttymisen osoittaminen;
- 2) ydinlaitoksen turvallisuusluokitus;
- 3) ydinlaitoksen ikääntymisen hallinta;
- 4) turvallisuuteen liittyvien inhimillisten tekijöiden hallinta ydinlaitoksessa;
- 5) ydinlaitoksen sijaintipaikan turvallisuus;
- 6) ydinlaitoksen syvyysuuntainen turvallisuus;

7) ydinlaitoksen radioaktiivisten aineiden leviämisen tekniset esteet;

8) ydinlaitoksen turvallisuustoiminnot ja niiden varmistaminen;

9) polttoaineen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuus ydinlaitoksessa;

10) radioaktiivisten jätteiden käsittelyn ja varastoinnin turvallisuus ydinlaitoksessa;

11) suojautuminen ulkoisilta ydinlaitoksen turvallisuuteen vaikuttavilta tapahtumilta;

12) suojautuminen sisäisiltä ydinlaitoksen turvallisuuteen vaikuttavilta tapahtumilta;

13) ydinlaitoksen valvonnan ja ohjauksen turvallisuus;

14) ydinlaitoksen rakentamisen turvallisuus;

15) ydinlaitoksen käyttöönoton turvallisuus;

16) ydinlaitoksen käyttötoiminnan turvallisuus;

17) käyttökokemusten ja turvallisuustutkimuksen huomioon ottaminen ydinlaitoksen turvallisuuden parantamisessa;

18) ydinlaitoksen turvallisuustekniset käyttöehdot;

19) ydinlaitoksen kunnonvalvonta ja kunnossapito laitoksen turvallisuuden varmistamiseksi;

20) ydinlaitoksen säteilymittaukset ja radioaktiivisten aineiden päästöjen valvonta;

21) ydinlaitoksen johtaminen, organisaatio ja henkilöstö niiltä osin kuin määräykset ovat tarpeen ydinenergian käytön turvallisuuden varmistamiseksi;

22) ydinenergian käytön turvajärjestelyjen suunnittelu ja toteuttaminen sekä ydinlaitoksen henkilöturvallisuus, tietoturvallisuus, turvavalvonta, turvahenkilöstö, uhkatilanteisiin varautuminen ja toiminta uhkatilanteessa;

23) ydinlaitoksen valmiusjärjestelyjen suunnittelu, toimintavalmius ja toiminta valmiustilanteessa;

24) ydinlaitoksen käytöstä poiston turvallisuuden huomioon ottaminen suunnittelussa ja ydinlaitoksen käytöstä poistamisen turvallisuus;

25) ydinjätelaitoksen turvallisuutta koskevat suunnitteluvaatimukset;

26) ydinjätteiden loppusijoituksen pitkäaikaisturvallisuus;

27) uraanin tai toriumin tuottamiseksi har-

joitettavan kaivostoiminnan ja malminrikastustoiminnan turvallisuus.

Ennen 1 momentissa tarkoitettujen määräysten antamista Säteilyturvakeskuksen on kuultava luvanhaltijoita, 56 §:ssä tarkoitettuja neuvottelukuntia, työ- ja elinkeinoministeriötä, sisäministeriötä, ympäristöministeriötä ja pelastusviranomaisia sekä tarvittavassa laajuudessa muita viranomaisia.

14 a §

Periaatepäätöksen ehdot

Edellä 11 §:ssä tarkoitettuun periaatepäätökseen on sisällytettävä ne ehdot, jotka ovat tarpeen 2 luvussa tarkoitettujen yleisten periaatteiden ja tämän lain mukaisten turvallisuusvaatimusten toteuttamiseksi.

Valtioneuvoston on otettava huomioon Säteilyturvakeskuksen 12 §:ssä tarkoitettussa alustavassa turvallisuusarviossa esitetyt ehdotukset.

23 §

Lupahakemuksen käsitteleminen

Lupahakemuksesta on pyydetävä Säteilyturvakeskuksen ja ympäristöministeriön lausunto, jollei se ole toiminnan luonteen vuoksi ilmeisen tarpeetonta. Säteilyturvakeskuksen on sisällytettävä lausuntoonsa ehdotus lupaehtoiksi, jotka ovat tarpeen 2 a luvun mukaisten turvallisuusvaatimusten toteuttamiseksi. Jos hakemus koskee 2 §:ssä tarkoitettua vientiä, mainitun pykälän 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sopimuksen tekemistä tai 22 §:ssä tarkoitettua ydinlaitoksen käyttämistä tilapäisesti Suomen alueella, hakemuksesta on lisäksi pyydetävä ulkoasiainministeriön lausunto, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

25 §

Lupaehdot ja niiden muuttaminen

Lupaan on sisällytettävä ne ehdot, jotka ovat tarpeen 2 luvussa tarkoitettujen yleisten periaatteiden toteuttamiseksi. Lisäksi lupaviranomaisen on otettava huomioon 23 §:ssä

tarkoitettussa Säteilyturvakeskuksen lausunnossa esitetyt turvallisuutta koskevat ehdotukset.

53 a §

Ydinlaitoksen haltijalta kerättävä maksu

Sen, jolla on lupa 11 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun yleiseltä merkitykseltään huomattavan ydinlaitoksen käyttöön, on osallistuttava sellaisen tutkimustoiminnan ja tutkimusinfrastruktuurin rahoittamiseen, jonka tarkoituksena on varmistaa, että jos ydinlaitosten turvallisen käytön kannalta ilmenee uusia seikkoja, joita ei ole ollut mahdollista ottaa ennalta huomioon, viranomaisten saatavilla on riittävästi ja kattavasti sellaista ydinteknistä asiantuntemusta ja muita valmiuksia, joita käyttäen voidaan tarvittaessa viivytyksettä selvittää tällaisten seikkojen merkitystä. Sama velvollisuus on myös sillä, jolla on lupa tällaisen ydinlaitoksen rakentamiseen mutta jolla ei vielä ole lupaa laitoksen käyttöön, sekä sillä, jonka hakemuksesta valtioneuvosto on tehnyt tällaista ydinlaitosta koskevan periaatepäätöksen, joka on voimassa mutta johon perustuvaa lupaa laitoksen rakentamiseen ei ole myönnetty.

Edellä 1 momentissa säädetty velvollisuus täytetään maksamalla Valtion ydinjätehuolto-rahastoon vuosittain maksu, joka on 570 euroa vuosina 2016—2020 ja 390 euroa vuosina 2021—2025 kultakin luvassa ilmoitetulta nimellislämpötehon megawatilta tai periaatepäätöksessä ilmoitetulta suurimman lämpötehon megawatilta tai, jos periaatepäätöksen nojalla on haettu rakentamislupaa, lupahakemuksessa ilmoitetulta nimellislämpötehon megawatilta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan edellä säädetty euromäärä säätää pienemmäksi.

Ydinturvallisuusmaksu määräytyy kunkin vuoden tammikuun 1 päivänä. Jos toiminnanharjoittajalla on tällöin voimassa oleva periaatepäätös tai ydinlaitoslupa, on tämä maksuvelvollinen kyseisen vuoden osalta. Periaatepäätöksen tai rakentamisluvan mukaisen hankkeen toteuttamatta jättämisestä voi ilmoittaa työ- ja elinkeinoministeriölle vuoden

loppuun mennessä, jolloin maksuvelvollisuus on vielä seuraavan vuoden osalta.

53 b §

Jätehuoltovelvolliselta kerättävä maksu

Edellä 5 §:ssä säädetyn yleisen periaatteen toteuttamiseksi sen, jolle on 43 §:n 2 momentin mukaisesti vahvistettu vastuumäärä, on osallistuttava sellaisen tutkimustoiminnan, tutkimusinfrastruktuurin ja täydennyskoulutustoiminnan rahoittamiseen, jonka tarkoituksena on varmistaa, että viranomaisten saatavilla on riittävästi ja kattavasti sellaista ydinteknistä asiantuntemusta ja muita valmiuksia, joita tarvitaan ydinjätehuollon erilaisten toteutustapojen ja menetelmien arviointiin.

Edellä 1 momentissa säädetty velvollisuus täytetään maksamalla Valtion ydinjätehuolto-rahastoon vuosittain maksu, jonka suuruus on 0,13 prosenttia vuosina 2016—2020 ja 0,10 prosenttia vuosina 2021—2025 edellä 43 §:n 2 momentin mukaisesti vahvistetusta vastuumäärästä.

53 d

Tutkimushankkeiden rahoittaminen

Valtion ydinjätehuolto-rahasto rahoittaa kunkin vuonna jaettavissa olevin varoin tutkimushankkeita siten, että:

1) 53 a §:n 3 momentissa tarkoitettua erillisvarallisuudesta rahoitettava hankekokoisuus tukee tarkoituksenmukaisella tavalla 53 a §:n 1 momentin mukaisen tutkimustoiminnan tarkoitusta;

2) 53 b §:n 3 momentissa tarkoitettua erillisvarallisuudesta rahoitettava hankekokoisuus tukee tarkoituksenmukaisella tavalla 53 b §:n 1 momentin mukaisen tutkimus- ja täydennyskoulutustoiminnan tarkoitusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tutkimushankkeiden on oltava tieteellisesti korkeatasoisia, ja niiden tulosten on oltava julkaistavissa. Täydennyskoulutustoiminnan tulee tehokkaasti edistää uusien henkilöiden tuloa ydinjätehuollon asiantuntijatehtäviin. Rahoitettavien hankkeiden piiriin eivät kuulu tutkimukset, jotka välittömästi liittyvät tässä

laissa tarkoitettuun ydinenergian käytön valvontaan, lupakäsittelyyn tai lupahakemusaineiston valmisteluun.

55 §

Valvontaviranomainen

Edellä 1 momentissa mainittujen tehtävien suorittamiseksi Säteilyturvakeskuksen tulee erityisesti:

3) antaa 7 q §:ssä tarkoitetut yleiset turvallisuusmääräykset ja asettaa 7 r §:ssä tarkoitetut yksityiskohtaiset turvallisuusvaatimukset;

82 §

Asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

9) kaivostoimintaa ja malminrikastustoimintaa koskevasta lupahakemuksesta ja sen

Helsingissä 22 päivänä toukokuuta 2015

käsittelystä sekä lupapäätöksessä annettavista tiedoista ja lupapäätöstä koskevasta tiedottamisesta;

10) ydinlaitoksesta aiheutuvan säteilyaltistuksen ja radioaktiivisten aineiden päästöjen rajoittamisesta sekä tässä laissa tarkoitetusta kaivos- ja malminrikastustoiminnasta aiheutuvan säteilyaltistuksen ja radioaktiivisten aineiden päästöjen rajoittamisesta;

11) siitä, milloin johtamisvastuu ydinenergian käyttöön kohdistuvan lainvastaisen toiminnan torjuntatilanteessa siirtyy luvanhaltijalta asianomaiselle poliisiviranomaiselle; sekä

12) siitä, milloin johtamisvastuu onnettomuustilanteen vaatimista pelastustoimenpiteistä ydinlaitoksen alueella siirtyy asianomaiselle pelastusviranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015.

Sen 7 q, 53 a, 53 b ja 53 d §, 55 §:n 2 momentin 3 kohta ja 82 §:n 10—12 kohta tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2016.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat käsitellään ja ratkaistaan noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Elinkeinoministeri *Jan Vapaavuori*